XII. évfolyam. Celldömölk 1916. január 9. 2. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intézendő a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzügyletek.

A gazdák helyzete a háboruban.

Érdekes cikket irt Prohászka Otto dr. megyéspüspök a parasztgazdák helyzetéről a háboruban.

»Bármely elismeréssel kötünk is borostyánt hőseink homlokára, — ugymond, — azért mégis érezzük, hogy a termelő munka és főleg az őstermelés, hogy a nemzet és főleg annak az édes hazai földdel közvetlenül érintkező ősrétege; hogy azok a társadalmi körök, melyekben az élet valósága *ősbecsületességgel* és gyakorlati kereszténységgel párosul: hogy azok mind a béke pártján állanak.«

Aki évek óta és most, a háboru alatt is, földmivesgazdák közt él, aki napról-napra érintkezik velök és minden gondjukat, sérelmüket ismeri, az bizonyára igazat fog adni az érdemekben gazdag székesfehérvári püspöknek, hogy a parasztgazda szereti a békét.

Mégis most a parasztgazda is amellett van, hogy ki kell tartani ebben a háboruban, de erre a véleményre nem a »szent önzés«, hanem az a belátás készteti, hogy a küzdelem igazságos ügyért, a hazáért folyik. (Mi történhetett volna velünk, ha most egy éve a muszkák áttörték volna a Kárpátokat? — Szerk.)

A parasztgazdák most magasabb árakat érnek el, miután éveken át keservesen küzködtek a létért, amelyben sokan közülök házat, telket veszitve, elbuktak. A termények és a marha megdrágulása azonban nem mindegyik földmives helyzetén javit. Sokan semilyen vagy csak nagyon kevés hasznot huznak belőle. Legelőbb is azok a családok estek el ettől a nyereségtől, melyeknek feje a harctérre ment. Ezeknek a családapáknak nagy része bevonulása előtt potom áron adott tul marháin.

Másrészt a gabonát, melyet az idén annyi verejtékes fáradsággal termeltek, aránylag olcsón kell eladni. Olcsón, — mert amit a gabonából örleményként vissza kell vásárolniok, például a korpát, — drágán kell megfizetniök. De meg minden más szükségleti cikkért is, az általános drágaság mellett, borribilis árakat kell fizetniök, ugy, hogy az a kis jövedelemtöbblet, amit a háborus viszonyok nyujtanak nekik, ugyancsak a viszonyok fokozva visszakövetelik tőlük. (Csizma, cipő, ruhanemüek, só, petroleum, kovács-, bognár- és egyéb munkabér stb. stb., gyermekekkel való dolgoztatás, időviszontagságok . . .)

Tévednek tehát azok, akik a mostani időt a parasztgazda aranykorának nevezik és természetes, hogy szive béke után vágyakozik. De azért ő is kitart a háboru mellett, jól tudván, hogy békességes munkája gyümölcsét csak akkor élvezheti zavartalanul, ha a haza boldogulása biztositva van. Különben is katonaságunk legnagyobb tömegét a földmivesnép szolgáltatja, amely magával viszi és vitte szivóssága, kitartása mellett az önzetlen lelkesedést, a veleszületett értelmességet és a hazai röghöz való ragaszkodás mélységes érzetét. A magyar földmivesnép nemzetünk és államunk föntartó eleme.

A karánsebesi Vöröskereszt-kórház karácsonya.

Tekintve, hogy a 18. honvéd-gyalogezred is Karánsebesen állomásozik; tekintve, hogy ezen ezredbe tőlünk és vidékünkről is sokan vonultak be: a karácsony megünnepléséről szóló és onnan érkezett sorokat készséggel adjuk a következőkben:

Páratlan az a nemes hivatás, amit a mai vérbeborult időben a sebesült és beteg

TÁRCA.

Hasznos madarainkról és a fákról.

Közli: Z. B.

(Folytatás.)

Ám azzal, hogy a madarakat nem bántjuk, csak fél munkát végeztünk. Tavasszal és nyáron annyi is elég ugyan, mert ekkor teritett asztal várja őket erdőn, mezőn. De sok madárka télen át is itt marad nálunk. Érzi ugyan, hogy szükségnek, nyomornak néz eléje, jobb szeret itthon lenni. Nem hagyja el hazáját. Attól a fától, attól a bokorfól, amelyben született, amelyben kicsinyei felnőttek, a mely őt védte, táplálta, nem tud elszakadni akkor sem, amikor az lombjától megfosztva, kopaszan áll. Kis szivében erős az ösztön, hogy lesz még a fán levél, virág; lesz még ismét tavasz, nyár. Igen lesz, csakhogy addig sokat kell szénvednie.

Amint az első hó leesik s elborit fehér leplével erdőt, mezőt, a mi kis madaraink sem találják meg többé künn élelmüket. Beszorulnak a falvakba, a házak környékére; oft keresnek meleg buvóhelyet, táplalékot. Nagy szükségben vannak szegények ilyenkor. Az éhség gyötri, a hideg kinozza őket. Csoportokban verődnek ajtónk előtt, ablakunkra szállnak; ott csiripelnek körülöttünk, mintegy kérnek bennünket, hogy szánjuk meg őket. S ha mi nyáron s ősszel élveztük az ő munkájuk gyümölcsét, illő, hogy most, mikor szükségben vannak, segitsük őket. Nem kerül az ugyszólván semmi fáradságba. Etetnünk kell ilyenkor szegényeket. Egy-két marok ocsu, köles, kendermag mindenütt kerül. Csak tejbe mártott zsömjét, főtt krumplit ne adjunk nekik, mert ez halálukat. Ha kissé előrelátók vagyunk, már a nyár folyamán összegyűjtjük a bogáncs (keserülapu) termését, a cirok, mák, kender, napraforgó magvait; a cinkefélének ezenkivül tök- és dinnyemagot, pár feltört diót, sőt faggyufélét és szalonna darabokat is adhatunk. Leszórjuk eledelüket a földre és ha a hó befuna, eltisztitjuk a havat.

Az etetést a tavasz beköszöntéséig folytatjuk; akkor lassanként elmaradnak tőlünk, (csak neha hidegebb, esős napokban teszik ujra látogatásukat); elmaradnak, mert eledelüket mashol is megkereshetik, és meg azért is, mert nagy gondjuk, nagy dolguk akad ilyenkor. A fészekrakás, a családalapitás nagy gondja. Megraknak fészkeiket ott is, ahol télen táplaltuk őket, legszivesebben maradnának ott, de mert nem találnak itt alkalmas helyet: sürü cserjéket, bokrokat, galagonya, kökény, csipkerózsa, som, fagyal stb. bokrokat, ' eltávoznak.

Sokat, sokat lehetne még mondani a madarak, meg a fák hasznáról. Befejezésül csak azt mondom szeressük, védelmezzük a madarakat; a madárfészekszedőket vessük meg és jelentsük föl, hadd érje őket a törvény szigora! De szeressük a fákat is, ápoljuk őket s egyes nevezetesebb alkalommal: mikor kis testvérünk vagy gyermekünk születik vagy meghal, mikor családunkban esküvő van, mikor kimarad a gyermek az iskolából, vagy mikor az első szt. áldozáshoz járul stb. stb. mindezek emlékére ültessünk egy-egy gyümölcsfát. De hogyha a fák hasznát élvezni akarjuk, gondozzuk a fával együtt a madarakat is, mert fa madár nélkül és madár fa, bokor nélkül el nem lehet.

Végül ünnepiesen tegyünk igéretet, hogy ezentul a madarat, a fészket nem bántjuk!

Most, hogy a tél az ő hidegével, havazásával beköszöntött, kettőzött szeretettel tartozunk gondoskodni szegényke madarainkról. Tavasszal, nyáron ezerszeresen fizetik visza a most nekik nyujtott kis élelmet az ő féregpusztitó szorgalmas munkájukkal, kedves csevegésükkel, enekükkel.

Olvasóinknak s mindenkinek melegen ajánljuk a mi tárcánk tartalmának megszivlelését.

(Vége.)

hősök gyógykezelése és gondozása által orvosaink és vöröskeresztes hölgyeink betöltenek. Nemcsak a testi fájdalmak enyhítése képezi az ő legszebb feladatukat, hanem az a magasztos intentio is vezérli őket, hogy hőseinket mentesítsék a lelki depressióktól.

A karánsebesi Vöröskereszt kórháznak mintegy négyszáz sebesültje és betegje között áradt szét karácsony szent ünnepén dr. Szörényi-Zsigmond kórházi orvos szivének melegsége, mely alkalmas volt arra, hogy a szenvedők feledjék a múlt borzalmait, ne gondoljanak a holnapi nap eshetőségeire, a családjuk után sóvárgó lelkeket pedig, ha csak pár órára is, a jelennek lelkösse.

Az ő feledhetetlen érdeme marad az az akció, amely jóelőre megindult a — ha csak szükebb értelemben is vett — békeünnep megülésére, de fáradhatatlan tevékenységgel látott a szervezés munkálataihoz Füredi Rudolf szolgálatvezető is és dicsekvéssel mondható el, hogy az erkölcsi siker (mert csak ilyenről szólhatunk) felülmúlta az előre alkotott fogalmakat.

Praktikus beosztásra vallott az az intézkedés, mely szerint a méreteiben hatalmas és számaiban gazdag műsor kettévalasztatott.

Az ünnep előestéjén mintegy négyszáz teriték fogadta a katonákat az udvarban levő impozáns tornacsarnokban, melynek falai fenyőágakkal s nemzeti szinű draperiákkal voltak diszitve. A hat méter magas és ezer csillag fényében ragyogó karácsonyfa hátterében fenyőgalyakkal teljesen bevont falazat állott s ez oly képet tárt elénk, mintha valamely volhyniai fenyvesrengeteg szélső fájáról áradna a fénytenger alá, a haza gondoló és reménykedő táborra. Ez az egyetlen körülmény emlékeztetett a külvilági eseményekre, de symbolikus jellegénél fogva nem tévesztette el hatását.

Az ünnepélynek ez az első része, tekintettel arra, hogy a tisztikar és a meghivott vendégek családi körben is ünnepelni kivántak, rövid lefolyásu volt. Az énekkar a Hymnust és még egy énekszámot adott le, mire Hajek Károly ezredes, a 18 honv. gyalogezred parancsnoka, lelkesitő beszédet intézett a katonákhoz, amit ezek egetverő eljenzéssel fogadtak. Majd néhány műsoron kívüli szólóének és magánjelenet következett s kezdetét vette a hősök megvendégelése.

Az ünnepély második része karácsony másnapján már szélesebb keretek között és a tisztikar és polgári társadalom notabilitásai jelenlétében folyt le s oly művészies programmot nyujtott, amit egyébkör csak professionalus szereplők tárhatnak elénk. Sőt mitsem túlozunk, ha az előadást ily karakterrel ruházzuk fel, hiszen négyszáz harcos között sokan vannak, akik a polgári életben a művészet különféle ágát hivatásszerűen kultiválják s művészlélek is csak akad ennyi ember között.

Az ünnepély lefolyása közben szerzett impressiók és hangulathullámok tornyosulásáról gyönyörű képet festhetnénk a nagyközönség számára, de mellőzhetőnek véljük ezt akkor, ha leadjuk a műsor teljes szövegét. Száljon a szárnyaló képzelet s emelje a közreműködők produktoit arra a szinvonalra, amely az ők tehetségét méltan megilleti.

Műsor: 1. *Üdvözlet Losoncról*, induló Hüttischtől; előadta a zenekar. 2. *Hymnusz* Erkeltől; énekelé a kórházi énekkar. 3. *A honvédvitézség*; szavalta Cseke Gy. 4. *Humoros jelenet*; előadta Bara. 5. *Dorfkinder*, keringő; játszotta a zenekar. 6. *Sitteagul Nostru*, román dal Porumbescutól; énekelte a román énekkar, 7. *Egyveleg* a Die Landstreicher cimü operettből; előadta a zenekar. 8. *Égbe nyuló hegyek között*, énekelte Vas. 9. *Dalok*, szajharmonikán játszotta Kristóf. 10. *Das Grab auf der Heine* és *Fekete hegyek között*, dalok, énekelte Ragendorfer. 11. *Amerikai bohócjelenet*, előadta Salda, Grünfeld és dr. Stümm. 12. *Fráter-nóták*, énekelte Menyhárt. 13. *Hazámhoz*, Saruditól, előadta az énekkar. 14. *Xylophon-solo*, a zenekar által kisérve; előadta Salda János. 15. *Hasbeszélő*, előadta Simon. 16. *A falusi borbély*, tréfás jelenet; játszotta Lerch és Woginger. 17. *Die Mühle im Schwarzwald* Eilenburgtól és *El Choklo* Tango argent Blumtol; előadta a zenekar. 18. *Die Wacht am Rhein*; énekelte az énekkar, 19. *King Kotton*, induló Soustól. — A szalonzenekart Janker főhadnagy dirigálta; tagjai voltak: Dudl P. Rózsa D., Dudas B., Preuss R., Kraushaar E., Baráth P., Banyák R., Horváth I., Mihály G., Partos L.

Búcsuzáskor.

»Selyem, bársony s a prémek ezre,
Csiszolt kő ne hulljon ölembe.
Csak te maradj, könyörgök érted,
Mert, míg várnám a visszatértedet,
Elmúl a nap,
S sóhajomnak
Kisérője lesz a szél s vihar;
S magam lennék nagy fájdalmimmal.
Ne menj, ne menj, légy újra enyém,
Hadd süssön a nap újra enyhén,
S ha akarnád, perzseljen, gyújtson,
S kaczagón dal zengjen ajkunkon.

Oh! Ne mond, hogy hiv a csatazaj,
Mikor itthon oly sok a sóhaj;
Mikor oly sok jár sötét gyászban,
S elsiratott is van minden házban . . .
Lásd, az *okos*
Elmaradoz,
Mint más, te is, maradj meg nékünk,
Légy ezután is a mi reményünk;
Ne hallgass rá, bármit beszélnek,
Gyalázó szót ereszd a szélnek,
Gyermekid s nőd vannak előtted
Ne menj, ne hagyd soha el őket.

És ha mennél s a csatát viva
Halál lenne szamodra irva!
Egek! mi lesz akkor mi velünk?!
Oh! Gondold meg, mennyit szenvedünk!
Hogy el voltál,
Egyszer volt már
Orosz földön szerzett nagy sebed,
Mostan mar más menjen helyetted!
Ne menj, ne menj, légy újra enyém,
Hadd süssön a nap újra enyhén,
Vagy ha tetszik, perzseljen, gyújtson,
S nyomában sok öröm fakadjon!«

Igy ők! S várják, hogy a harctéren
Az öldöklés már véget érjen,
S lobogjon fel a tüzhely lángja,
És a béke mindenki várja.
Nem úgy! Ti nők!
A szenvedők
Nem kérnek már, nem könyörögnek,
Hol vérük hullt a hős dicsőknek,
Ott az agyuk munkában vannak,
Helye ott van a magyar fajnak;
Ott indulnak rohamra, tüzbe,
S mennybe, ha az ellent elüzte.

Törüljétek le hát könnyetek,
Áldás s béke legyen veletek! . . .
Vonat füstje már felénk tart,
Könnyezni ne lássa a magyart.
Fel csatára,
Hős halára!
Félt és tisztelt legyen a magyar,
Diadalt hadd szerezzen a kar,
S ami könny hull, váljék áldássá,
Fájdalom s kin szent boldogságá;
Minden, mi fáj, legyen csak álom, —
Isten veled Te Édes Párom!

Répceszemere, 1916. január hó.

BÉVÁRDY GYULA.

HIREK.

III. Lajos bajor király török kitüntetése. Münchenből jelenti lapunk egyik barátja, hogy egy török altábornagyból, egy kapitányból és egy főhadnagyból álló rendkivüli követség a szultán által a bajor király őfőlségének adományozott Imthiaz-vitézségi ermet, a legnagyobb török katonai rendjelet hozta meg és adta át a bajor fővárosban. A király nagy örömmel fogadta a követséget, amely átnyujtotta a szultán kéziratát és a kitüntetést. Ezután udvari ebéd volt.

Szentsegimádás. A katholikus egyházmegye főhatósága úgy intézkedik, hogy területén mindennap más templomban tartassék meg az Oltáriszentség imádása. Czeildömölkön ez évenkint kétszer történik: január 13 án (egész napos) és julius 30 án (félnapos). Jövő csütörtökön reggel 6 órakor kezdődik az ájtatosságok sorozata; 8 órakor nagymise, 9 órakor ünnepélyes isteniszolgálat, délután 3 órakor litania, 6 órakor Szentségeltétel, ezt megelőzőleg szentbeszéd.

Halálozás. Részvéttel értesültünk, hogy Neuhauser Imre, adohivatalunk egykori pénztárosa, Sárbogardon, hol nyugalomban töltötte idejét, 59 éves korában meghalt. A megboldogultat nozzatartozóin kivül nagyszámu tisztelője is gyászolja. A család nemrég vesztette el a vő-sógort: Molnar pápai kataszteri mérnököt, majd a család szemefényét: István hadnagyot, kik hősi halált haltak s ugy látszik, ezek a csapások sokban hozzájárultak az elhunyt aránylag korai halálához. Nyugodjék békében!

A vetőmag ellenőrző bizottság Vasvármegye területére Békássy István főispán elnöklése alatt megalakult, ahova a gazdák tavaszi vetőmag szükségletüket folyó hó 15 éig bejelenthetik községenként csoportositva. Legelőnyösebb, ha a bejelentés alkalmával mindjárt megjelöltetik a hely, illetve tulajdonos, ahonnan a bejelentő a vetőmagot beszerezni kivánja. Amennyiben ilyent megjelölni nem tud, a vetőmag némivel magasabb áron a magyar mezőgazdák szövetkezete által fog az ellenőrző bizottság közbejöttével kiutaltatni. A részletes utasitást a vármegye főispánja már kiadta és az minden körjegyzői hivatalban betekinthető. Szombathely, 1916. évi január hó 2 án. Békássy s. k.

Évszámok. A mi Gergely-féle naptárunk 1916. éve megfelel a bizanci naptár 7424—25-dik, a julian-naptár 6629-dik, a világ teremtése óta a zsidó naptár 5676—77-dik, az ozonviz óta az 5248-dik, Krisztus születése óta az 1917-dik és a mohamedán időszámitás szerint az 1334—35-dik esztendőnek.

A belügyminiszter a jegyzőkhöz. A községi- és körjegyzők országos egyesülete december 16-án tartott közgyülése alkalmával táviratilag üdvözölte Sándor János belügyminisztert. A belügyminiszter az üdvözlést Morvay Janoshoz, az egyesület ügyvezető alelnökéhez intézett meleghangu levélben köszönte meg, amelyben hangoztatja, hogy a községi jegyzők békében és háborban egyaránt kipróbált embereknek bizonyultak és megigéri, hogy törekvéseiket a jövőben is támogatni fogja.

A kisdedovók szünete. A vallas- és közokt. miniszter egyik legutóbbi rendelete szerint a háboru által előidézett rendkivüli állapotok megkivánják, hogy a kisdedóvók *ezen a télen is* működjenek és a felügyeletre szoruló gyermekeknek otthont biztositsanak. Ezért elrendelte, hogy a *rendszeresitett téli egy havi* szünet a folyó évben sem tartassék meg az állami és községi ovodákban. (Tudvalevőleg az ovodák részére a törvény szerint egy havi szünetet ir elő az ovoda-törvény, azt is január-, vagy február hónapra.) Hasonló intézkedés megtételére az egyházi főhatóságokat is felkérte a miniszter.

Orvosok tiszteletdija. Vasvármegye törvényhatósága 1915. év elején hozott szabályrendeletében megállapitotta a területén működő hatósági orvosok tiszteletdijait. Ennek értelmében a beteg lakásán tett látogatásért 3 korona, az orvos lakásán teljesitett egyszerű vizsgálatokért 2 korona jár. Éjjel ennek kétszerese. A czelldömölki orvosok ezideig nem alkalmazták az ujonnan megállapitott tiszteletdijakat. 1916. év január hó 1.-től azonban már életbeléptették azokat.

Az Otthon irók és hirlapirok körének küldöttsége szokás szerint ujévkor tisztelgett a kör elnökénél, Rákosi Jenő főrendnél. Az ujságirók üdvözletét Kobor Tamás tolmácsolta, mire Rákosi Jenő hosszantartó lelkes éljenzéssel és tapssal kisért nagyszerű beszédben válaszolt. Remek beszédének közérdeku befejező szavai a következők: Igaz, hogy most jön majd a másik feladata a sajtónak. Tudjuk azt mindnyájan, hogy a magyar katona mit végzett ebben a háboruban. Tudjuk azt, hogy mások mit nem végeztek, a miről azonban nem szabad beszélnünk és nem is beszélünk róla. A régi cigányadoma a háboruban megforditva érvényes. A cigányadoma az volt, hogy a mikor a földesur kérdezte, hogy ki inná meg a pálinkát, ki enné meg a szalonnát és a piritósat, akkor a cigány mindig jelentkezett, de amikor azt kérdezte, hogy hát ezt az öl fát ki vágná fel, a cigány a másiknak ezt mondta: No, beszélj már te is! Ennek a megforditottja történik a háboruban. Amikor arról volt szó, hogy ki foglalja el az ellenség árkát, ki védi meg a Karpátokat, ki rohan rá az orosz ármádiára, mindig ott volt a magyar honvéd, de majd ha a béke után jönni fog a leszámolás a kérdés, ki eszi meg ezt a szalonnát, kinek [illegible] állás, ez a privilégium és ez a dicsőség, akkor majd mások azt fogják mondani, én is itt vagyok, csak a magyar marad hátra. És ha majd a béke meglesz, akkor megyünk mi a háboruba azzal az erővel, önérzettel és becsülettel, a melynek a magasságára sikerült munkával felemelkednünk. Ezzel fogunk ebbe a háboruba menni és remélem, meg fogjuk nyerni ezt is, mert nem fogunk tágitani és ott leszünk valamennyien.

Szibériából Amerikába küldött levélből. Rasdólnoe, 1915. szept. 17. Mélyen t. Szabó ur! Tegnap kaptam kézhez az Ön megtisztelő levelét, mely az Ön kivánsága szerint a hadifoglyok között azonnal fölolvastatott. Óriási szenzációt keltett. Egész nap kézről-kézre megy a »Szabadság« (cimü amerikai magyar ujság), mert itt a hadifogságban ez a második magyar ujság, ami kezünkbe került. Képzeljen egy évig nyomtatott magyar betüt nem látni. Kivánságát a legnagyobb készséggel és örömmel igyekszem teljesiteni. Előre jelzem, hogy hetenkint fogok önnek ezután mindenről részletesen referálni, mert bizony nagyon sok minden történik itten, ami érdekli a magyarokat. Hiszen majdnem mindenkinek van itt valakije. Önöknek minden héten alkalmuk lenne egy-egy ilyen level megirása és elküldése, amivel óriási örömet szereznének 5—6 ezer magyar embernek. Részemről mindent elkövetek, hogy az emberek kiváncsiságát kielégitsem. Sőt anyagi áldozattól sem riadok vissza. Hireket hallani itt csak az orosz lapok utján lehet, ami nagyon csekély. A magyarok helyzete ebben a tekintetben itt szintén nehéz, miután az orosz lapot németre forditjak s magyarra nem, igy egy-két kaszárnyában még akad, aki átforditja magyarra, de a legtöbben nem tudják, mi történik a világháboruban. Amerikán keresztül minden levél fölbontatlanul, cenzura nélkül érkezik meg. Helyzetünket fogom hüen és részletesen leirni, nem fogok szépiteni, de hozzá tenni sem, miután szakmámnál (civilben nyomdász vagyok) tudom, az ilyen sorok nyilvánosság elé kerülnek és ott sokkal élesebbek . . .

Halálozás. A következő gyászjelentést vettük: Alulirottak ugy a maguk, valamint az összes rokonság nevében fájdalommal megtört szivvel tudatják a felejthetetlen jó férj, apa, testvér, nagyapa Dezső Gábor, földbirtokosnak 1916. évi január hó 3-án reggel 6 órakor, életének 81-ik, boldog házasságának 57-ik évében, hosszas szenvedés után történt elhunytát. A megboldogult földi maradványa f. évi január hó 5-én délután 1 órakor fog a ref. egyház szertartása szerint a nagypirithi sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Nagypirith, 1916. január 3. Nyugodjék békében! Dezső Gáborné szül. Móritz Rozália neje. Dezső Lajos, Dezső Béla gyermekei. Ifj. Dezső Lajos, Dezső Krisztina, Dezső Kálmán, Dezső Johan, ifj. Dezső Béla unokái. Özv. Dóczy Gáborné szül. Dezső Karolin testvére. Dezső Lajosné szül. Szantho Lidia, Dezső Béláné szül. Loránffy Irma menyei. Ifj. Dezső Lajosné szül. Fülöp Idus unoka-menye. Dezső Lajos Péter dedunokája. — Az elhunytban Dezső Lajos, városunk adóügyi jegyzője, nagyatyját gyaszolja.

Kenyérrendszer az egész országban. A hivatalos lap dec. 28-diki száma közölte a kormány rendeletét, amely az egész országra kiterjedően szabályozza a liszt- és kenyérfogyasztást, illetőleg januárius 10-dikétől kezdődően elrendeli az országos liszt- és kenyérrendszert. A kormányt a takarékosság nézőpontja inditotta elhatározására s nekünk azt türelmes és hazafias megnyugvással kell fogadnunk. A kormány rendelete szerint a buza, rozs- és árpalisztből, illetve ezek keverékéből fejenként és naponként legföljebb 240 gramot szabad fogyasztani. Testi munkával foglalkozók részére a közigazgatási hatóság ezt a mennyiséget fölemeli napi 300 gramra, mig az őstermeléssel foglalkozók napi 400 gram lisztet használhatnak fél naponként. Hét gram kenyeret öt gramm lisztnek kell számitani. A mennyiben valakinek lisztkészlete van, szükségletét elsősorban ebből köteles födözni. E szerint fejenként és hónaponként 7.2 kilo liszt jár mindenkinek, a testi munkával foglalkozóknak 9 kiló, az őstermeléssel foglalkozóknak pedig 12 kiló, harminc napra hónapot számitva. A közigazgatási hatóság a liszt- és kenyérjegy életbeléptetéséhez szükséges adatok bejelentését a belügyminiszter utasitása szerint köteles elrendelni. Jegyre csak annak van igénye, akinek nincsen megfelelő készlete. Azok, akik vendéglőben vagy hasonló üzemben mely étel kiszolgaltatásával iparszerűen foglalkozik, étkeznek, csupán kenyérjegyre van joguk, lisztjegyre nem. A vendéglők s hasonló üzemek kenyeret csak az általuk bevont kenyérjegy-szelvények ellenében szerezhetnek be, lisztet pedig csak abban az irányban kapnak, amennyiben vendégforgalmukat a hatóság előtt igazolják. Készletet mindenki tarthat otthon, de csak annyit, amennyi e rendelkezésnek megfelel, tehát január 10-étől aug. 16-ig. Ez a készlet — napi 240 gramot számitva — 52 kiló 32 deka lisztet tesz ki erre az időre fejenként. Ha tehát egy háztartásban négy személy van, a készlet négyszer ennyi lehet; ebben az esetben 209 kilo és 28 deka liszt. Ami ezen fölül van, azt a közigazgatási hatóság fölhivására át kell adni készpénzfizetés mellett a maximalis áron. Gabonakészletek tulajdonosai lisztszükségletük födözésére annyi gabonát tarthatnak vissza, amennyi az illető lisztmennyiség előállitásához az esetleg természetben kiszolgáltatandó őrlési dij, az elporlas, a korpa és a hulladek számbavételével szükséges. Mindazt, aki megszegi e rendelkezéseket, két hónapig terjedhető fogházzal és 600 koronáig terjedhető pénzbirsággal sujtják, azonkivül a büntető eljárás során elkobozzák a lisztkészletét.

Lohr Mária (Kronfusz) a főváros első és legrégibb csipketisztitó-vegytisztitó és kelmefestő gyárifiókja. Budapest VIII. Barossutca 85. a szakmájába vágó összes megrendeléseket gyorsan és jutányosan teljesiti.

Köszönet. *Loránth* Gyula városi főjegyző ur a helybeli máv. temetkezési segélyegyletnek husz koronát volt szives adományozni, melyért hálás köszönetét nyilvánitja az egyesület elnöksége.

Apró hirek. A hivatalos lap mai száma az iparűzők és kereskedők lefoglalt raktári fémkészletének harmadrészére, a szállók, vendéglők, kávéházak, cukrászok főzőedényeinek stb. (vörösrézből, nikkelből, sárgarézből, tombakból) felére a beszolgáltatást — ezután közlendő időben és módon — kötelezővé fogja tenni. Magánháztartásokra ez a rendelet nem terjed ki. A beszolgáltatandó fémtárgyak időközben is eladhatók, de csak a katonai célu fémgyűjtő telepnek. — A hivatalos lap mai rendelete szerint 1916. január 15-ig (a december 31-iki állapot alapján) be kell jelenteni a gőzgépeket, kazánokat, gőzturbinákat, gázgépeket, benzin-, spiritus-, nyersolaj-motorokat (10 lóerőtől fölfelé), villamos (egyenáramu és forgóáramu) gépeket (4.5 kilowattól fölfelé) és tranzformátorokat (4.5 kilowattól fölfelé). A bejelentés a katonai fémszükséglet fölhasználásának korlátozását célozza. — A hadvezetőség által cenzurázott levélben irják a berlini Lokalanzeigernek: Déltirolban, Tonale környékén nagy szerencsétlenség történt. Egyik őrjáratunk egyike lavina alá került. Azonnal elindituttak ugyan segitő expediciót, amely azonban a hó alá került katonák közül csak egyet tudott megmenteni. Tizenegy ember meghalt: a tizenketteditket, aki reggeltől éjfélig volt a hóban eltemetve, szerencsésen kiasták, ennek a katonának semmi baja sem lett. Ez az ember a hó alatt szerencsés helyzetbe került, amely lehetővé tette neki a lélegzést és amikor az éjjeli munkaközben ráakadtak testére, ez a hidegtől megmerevedett ugyan, de még volt benne élet. Az éltető kisérletek gyors eredménnyel jártak. Tiroli frontunkon kezdettől fogva el voltunk készülve efféle szerencsétlenségekre, de a legnagyobb vigyázat és óvatosság sem akadályozhatja meg, hogy szórványosan elő ne forduljanak. — Gyakran szükségessé válik, hogy a vitézségi éremmel kitüntetett legénység az éremre való jogosultságát igazolja, azért minden kitüntetésben részesült legénységi állomanyu egyént igazolványnal fognak ellátni. — Sárvárott karácsonytól fogva ujévig bezárólag *missziónárius* atyák a plébánia-templomban kora reggeltől késő estig a szószékről oktatták a hiveket, gyóntattak, áldoztattak. Ezer meg ezer hivő vett részt a szent ájtatosságban, sőt vidékről is seregesen jöttek be. — A sárvári *polg. fiu- és leányiskolát* is hatóságilag egy hónapra bezárták. — Vas vármegye közönsége a Karpátokért a mult év utolsó napjáig összesen 180, 377 K 71 f-t áldozott. — A karcsai ref. egyházközség tanitóinak összesen 3100 K drágasági pótlékot adott, de azért a dobot nem verte.

Tyll alezredes iskolája. A Nagykanizsán megjelenő Zala c. ujság irja: »A nagykanizsai 20. honvédgyalogezred egyik barakkjában 28 analfabéta honvéd vizsgázott előkelő közönség jelenlétében az irás olvasás mesterségéből, számtanból, földrajzból és tábori egészségtanból. Ezt az iskolát Tyll László alezredes emberszerető lelke szervezte és immár a 4-ik rajt bocsátotta el, melyet a szellemi vakságból a tudás világosságába vezetett be. Az ő kezdeményezésére most már miniszteri rendelettel tétetett kötelezővé, hogy a lábbadozó analfabétákat a katonasághoz bevonult tanitók oktassák az egész országban. Ez a kurzus hat hétig tartott és az előkelő közönség meggyőződhetett, hogy az oktató tanitók ugyanoly lelkes kötelességtudással és odaadással végezték a rajok bizott munkát, mint ahogy fenköltlelkü alezredesük az iskolát vezette.

A bobai körjegyzőség a czelldömölki Vöröskereszt-fiókegyesület céljaira 23 K 10 fillért küldött, mint az ottani gyűjtés eredményét.

Adományok a sebesült katonáknak. A czelldömölki Vörőskereszt kórháznak és vasuti üdítő-állomásnak az utóbbi héten a következő adományokat küldték: Gyömörey György (Inta) naponta 10 l. tej, Klein Vilmos (Czelldömölk) naponta 10 l. tej, Nagy Sándor (Hetye) 1 sertés, 40 zsák burgonya, Horváth Mihályné 5 K, özv. Deim Sándorné 1 tál sütemény, 1 üveg cognac, Csajbok Ernőné (Ság) 80 drb. tojás, Székely Imréné 5 kalács, 10 tojás, Wallenstein Károly (Ság) 1 zsák burgonya, Csehi István 1 tyuk, Kutassy Józsefné 18 tojás, Bognár Istvánné 25 tojás, Giczy József 200 drb. cigaretta.

Magyar nyelv Triesztben. A közoktatásügyi miniszteriumnak az a kezdeményezése, hogy a bécsi középiskolákban magyar-nyelvű tanfolyamokat létesít, Triesztben széles körökben keltett érdeklődést és az az óhaj jutott felszínre, hogy itt is hasonló intézkedések történjenek. Fries Skeme báró helytartó az ügyet a legmelegebben pártolja és legközelebb már az állami középiskolák egyikében megnyitják a magyarnyelvű tanfolyamot, amelyen hölgyek is résztvehetnek.

Nyugdíjasok országos szövetsége. Budapestről jelentik nekünk, hogy az állami nyugdíjasok gyűlésén elhatározták a »Nyugdíjasok országos szövetsége«-nek megalkotását, melybe tagok gyanánt fölvesznek tényleges nyugdíjazott tisztviselőket, katonatiszteket, katonai hivatalnokokat, megyei és községi tisztviselőket, jegyzőket, állami és felekezeti tanítókat, nyugdíjas altiszteket, szolgákat stb. özvegyeket, — tekintet nélkül a szolgálati ágra és rangra. Elhatározta a gyűlés, hogy beszerzési középpontokat, betegségelyzőket létesít s nyugdíjasok gyermekei számára internátusokat állít fel, a sors által sujtottakat segélyezi, kölcsönöket folyósít a tagok számára, állásokat közvetít a nyugdíjasok árváit különös védelemben részesíti stb. Az évi tagsági díjat négy koronában állapították meg, a díj negyedéves előleg s részletekben is fizethető. Elhatározta végül a gyűlés, hogy országos nagygyűlést tart, melynek előkészítése céljából harminczfős tagú permanens bizottságot választottak. A belépési nyilatkozatok s egyéb bejelentések, valamint a tagdíjak további intézkedésig dr. Gál Lajos előadóhoz (Budapest, VIII. ker. Nap u. 16. sz.) küldendők, ki mindennemű felvilágosítással szolgál. A választott permanens bizottság a most megnyílt országgyűlés előtt egy memorandumot nyújtott át a m. kir. kormányhoz, amelyen nyugdíjasok részéről a háború okozta rendkívül nagy drágaság némi enyhítésére segély, illetve drágasági és családi pótlék engedményezését kéri.

Innen-onnan. Firduszi mondja a Sah-Name-ban, hogy a turaniak lova dübörgése oly rengésbe hozta a földet, mintha az ítélet napja következett volna el. Kina is nyögi hatalmukat, hisz épp Tsin Hoang-Ti császár szerezte turáni törzs ellen emelt a ma is álló falat s e két törzs: Yahodj és Madjadj, vagyis Hunor és Magyar törzse volt. Látjuk a Volga mentén a mi magyar őshazánkat, az egykori Nagy-Magyarországot s látjuk ott-a ünk testvérként együtt élő turkokat s a Volgáról bolgároknak nevezett harmadik testvérfajt is. És e három testvérnép elindult három más-más irányban nyugat felé. Sok ezer évnek kellett elmúlnia, a világnak kellett sarkaiból kifordulnia, hogy a feleczértés veres századai után, amikor testvér a testvérrel állt annyiszor szemben, elkövetkezék a nagy fölismerés, a viszontlátás örömpillanata. Mind a hárman más nyelvet, más hitet vallanak, de az igaz, ügy szent tudatában újra egyek leszünk. Majd élednek, maris ébrednek a többi testvérek is, mozdul Ázsia beiseje s az egy csók mind mint a turanság új, természetes, született vezetőjére néznek reánk magyarokra. Addig is segítsünk egymáson, vetekedjünk ne csak a vitézségben, hanem másban is: a könyörületességben. A magyar szív szava itt csak egy lehet: írt a testvér hősök sebeire, adakozzunk a Vörös Félhold és a Bolgár Vörös Kereszt irgalmas intézményeire. — Berzeviczy Albert volt miniszter a Budapesti Hirlap ujévi számának élén rendkívül föltűnést keltő cikket írt *Pro nihilo* czímen, a mely e háború egy rémes szörnyűségéről szól, arról, hogy egy oly zsenialis nemzet: a francia elvérzik — semmiért! A cikket a Revue de Hongrie is közölte, melyet semleges országokban szivesen olvasnak és a külföldi lapok cikkeiért szinte versenyeznek. Most értesítenek, hogy az ántántos The New-york Times amerikai lap B. A cikket megküldette magának. — A Penzintézeti központról szóló törvényjavaslatot az országgyűlés elfogadta. Annak célja 1-szer pénzintézeteinknek, hitelszervezetünknek, oly módon való szervezése, hogy a háború után reá háruló igen nagy feladatoknak az ország közgazdasági érdekében kellően megfeleljen; 2-szor szükségesse fogja tenni bizonyos beteg intézetek szanálását, fuzionálását vagy megszüntetését. — A »művelt« franciák és angolok szemtelensége, becstelensége, kapzsisága és gonoszsága ismeretes. Most már a görög Korfu szigetecsket is el akarják foglalni és az azon levő gyönyörű Achilleiont (bold. Erzsébet királynénk márvány kastélyat) akarják elfoglalni és szerb sebesültek kórházává átalakítani. Ez a híres épület jelenleg a német császáré. Az ántántok most már lopnak, rabolnak és ölnek . . .

Kiadó: Dinkgreve Nándor.

Steckenpferd-liliomtejszappan

Bergmann & Co. céglől Tetschen a/Elbe.

Egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend szeplő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való felülmulhatatlanságáért. Ezernyi elismerőlevél! — Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillérért kapható gyógyszertárakban, drogeriákban, illatszerüzletekben stb. Hasonlóképen kitűnő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fill. 1 tubus.) Kitűnő szer női kezek gondozására.

Tisztaság — Egészség!

Ha fájnak a lábai:

menjen gőzfürdőbe.

Ha fáj a dereka:

menjen gőzfürdőbe.

Ha éjjel dőzsöl

menjen gőzfürdőbe.

Ha egészséges:

menjen gőzfürdőbe,

hogy ezt a kincset megóvja.

Pápai gőz- és kádfürdő

reggel 6 órától egész nap nyitva. Csütörtökön délelőtt és délután a gőzfürdőt hölgyek használhatják.

Masszás és tyukszemvágás.

Követelje azonban, hogy szállítója Önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen a magának csekélyebb értékű silány utánzatot, mint »ép oly jót« feldicsérni. Kedvelt minőségek:

1203. sz. »Extrafinom« minőség 6 K.
1204. sz. »Superfinom« minőség 8 K.

Kapható: Dr Bisitzky András gyógyszertárában Czelldömölkön.

2 darab vaskályha olcsón eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Temetkezési vállalat.

Czelldömölkon a Kossuth Lajos-utcában (Központi kávéház mellett)

temetkezési vállalatot létesítettem.

Beszerezhetők nálam az összes **temetkezési** cikkek, **díszes érc- és fakoporsók, sirkoszorukból nagy választék.**

Temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbekig vállalok.

Ravatal-felállítás megegyezés szerint.

BERECZ LAJOS

asztalos, temetkezési vállalkozó.

Lakás **Ferenc József-utca.**

Alapitva 1804. Alapitva 1804.

HUFFMANN JOZSEF

kávé-nagypörköldéjének iz és zamat tekintetében felülmulhatatlan

PÖRKOLT KAVÉI

»Udvari keverék«	á K 6·—
»Kolumbus«	á K 4·80
»Kubanus«	á K 4·40

állandóan friss pörkölésben, ½, ¼ és 1/8-os kg-os csomagokban kaphatók:

GAYER GYULA

vas és fűszerkeresk. Czelldömölkön.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában; Czelldömölk.